

— saa staar det mig klart, at det ikke kan nytte Noget paa Papiret at skrive, at Ingen maa fabricere Kunstsmør her i Landet, saalænge de have Oleomargarin staaende ved Siden af Rønnen, og Enhver kan bruge den, saa ofte han vil, saa maa man, som det ærede Medlem, der sidst talte, gav mig Ret i, gaa til at forbyde Oleomargarinen. Uden den kan man ikke lave Kunstsmør, man kan nok forfalste Smørret med Fedt og andre Ting; men Oleomargarinen kan man, saavidt jeg veed, ikke lave selv. Den skal laves i større Fabriker — og dem kan man bedre kontrollere — saafremt den skal være af en saadan Bestaafenhed, at den kan bruges til Fabrication af Kunstsmør. Jeg gjentager, at jeg tror, at Landmændene med Hensyn til Ostefabrikationen vil lide Noget ved Forbudet mod Oleomargarinen; jeg veed ikke, hvor stor en Rolle det spiller, men det Børste vilde jo være, naar man gif ind paa et Forbud paa Papiret, som i Virkeligheden slet ikke blev overholdt, men tværtimod aabnede Veien for Smugforfalskninger, som man ikke havde Midler til at optræde imod, saaledes som naar man har en ordentlig Kontrol af Produktionen. Jeg skal henstille disse Bemærkninger til Overveielse af det Udvalg, som jeg forventer, vil blive nedsat i denne Sag, og til det høie Thing. Jeg skal være med til at gaa til et saadant Forbud, hvor haardt det end kan være, saajært jeg kan erkjende at Landbrugets Interesser og dets Eksistens med Nødvendighed kræver det. Saa siger jeg: For det maa Alt vige; men dette, om man af Hensyn til Landbruget kan og bør gaa dertil, det henstiller jeg til den alvorligste Overveielse.

Bøtter: Jeg har ønsket at søge at klargjøre min Stilling overfor det foreliggende Lovforslag og vil da paa Forhaand sige, at det havde for mig noget virkelig Velgjørende at høre i Aftes det ærede Medlem fra Ribe (Bust) slaa fast, at det Spørgsmaal, som vi her forhandlede, ikke var noget politisk, ikke noget socialt, ikke noget agrarisk, men kun et rent økonomisk. Det forekommer mig, at naar man tager Spørgsmaalet saaledes, er der nogen Sandsynlighed for, at der nok kan opnaas Forstaaelse, selv om det i Diebliffet kan se tvivlsomt nok ud; thi det kan jo ikke nægtes, at der er meget delte

Meninger netop om, hvorledes man paa heldigste Maade skal løse selve Spørgsmaalet. Nu tror jeg, at det, der gjør, at Sagen er saa vanskelig at komme til Rette med, er det, at vi ere inde paa et Omraade, hvor det jo egentlig ikke er saa ganske let at lovgive. Sagen er jo navnlig den, at vi her staa overfor et Forhold, som ikke fuldt ud kan siges at gjælde os selv. Vi staa overfor et Forhold, hvor vi maa tage Hensyn netop til det Marked, som ligger os saa fjært, men hvor vi maa søge Afhætning for vore Varer. Den allerstikreste Garanti for os for at bevare vort Marked i England, tror jeg maa søges i, at vi stadig beslutte os paa at levere gode Varer. I det Dieblif, vi ville vide at holde Varerne oppe, saa at de virkelig anses for værdifulde Varer, tror jeg slet ikke, der er nogen Vanskelighed for at holde og bevare vort Marked i England. Jeg tror ubetinget, at det bunder der, og jeg tror, at hvad man end foretager sig med Hensyn til Forbud, Kontrol, o. s. v., vil det Altsammen frembyde adskillig Vanskelighed, saa dersom vi kun have det at ty til, ville vi utvivtsomt inden længere eller kortere Tid komme til at erkjende, at vi have i en betydelig Grad staaet magtesløse. Dersom derimod — og det tror jeg, der er en virkelig Udfigt til — navnlig Bondestanden og tillige Herregaardene virkelig fæste Blikket paa, at der bunder Spørgsmaalet, netop i det at søge at producere saa fine Varer som muligt — dersom vi holde det fast, tror jeg, at alt det Øvrige vil, jeg vil ikke sige være overflødigt, men jeg tror dog, det maa sættes paa anden Plads. Det blev fremhævet af det ærede Medlem fra Veire (Holstein-Vedreborg), at de Æneste, der egentlig havde Fordel af Produktionen af Kunstsmør, var Fabrikanterne. Ja, jeg tror nu, det er for meget sagt, men jeg skal gjerne indrømme, at det er muligt, at Fabrikanterne have noget for stor Fordel. Jeg synes nu, at dette Spørgsmaal slet ikke er umuligt at løse. Vi ere jo netop i denne Tid i vort Fædreland inde paa adskillige Fælles- og Andelsforetninger, vi kjende Fælles- og Andelsmeierier, Fællesslagterier, Fællesbryggerier og Fællessbagerier; hvad skulde der være i Veien for, om større eller mindre Kredse, der mulig kunde se virkelig Fordel deri, samlede sig og reiste